

Proiectare logică

Curs 12

Sisteme secvențiale sincrone

Cristian Vancea

<https://users.utcluj.ro/~vcristian/PL.html>

Cuprins

- Sisteme secvențiale sincrone
  - structura
  - proiectarea unității de comandă
  - principii de comandă
  - hazardul
  - surse de perturbație

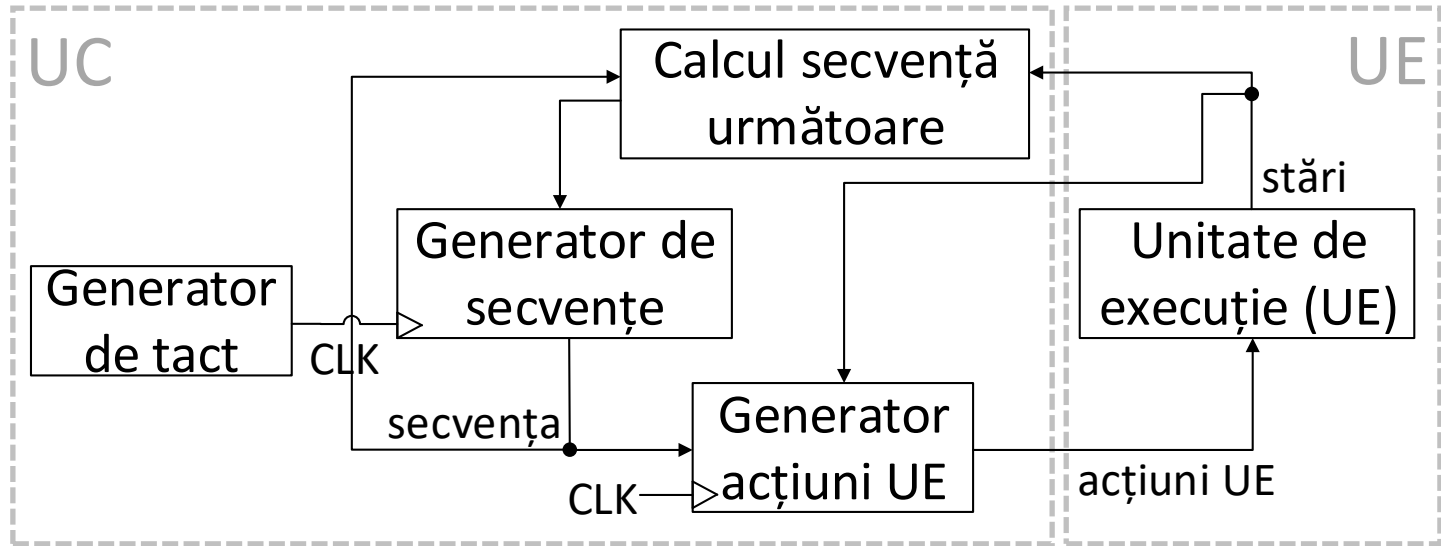
Sisteme secvențiale sincrone

Definiție: sunt circuite logice secvențiale sincrone cu număr mare de variabile de intrare și de stare.

- Datorită complexității sinteza lor se bazează pe o **organigramă funcțională**:
  - pune în evidență stările interne și tranzițiile la modificarea unei singure variabile de intrare.

Sisteme secvențiale sincrone

Structura

- Elemente structurale:

- **Unitatea de execuție (UE):**

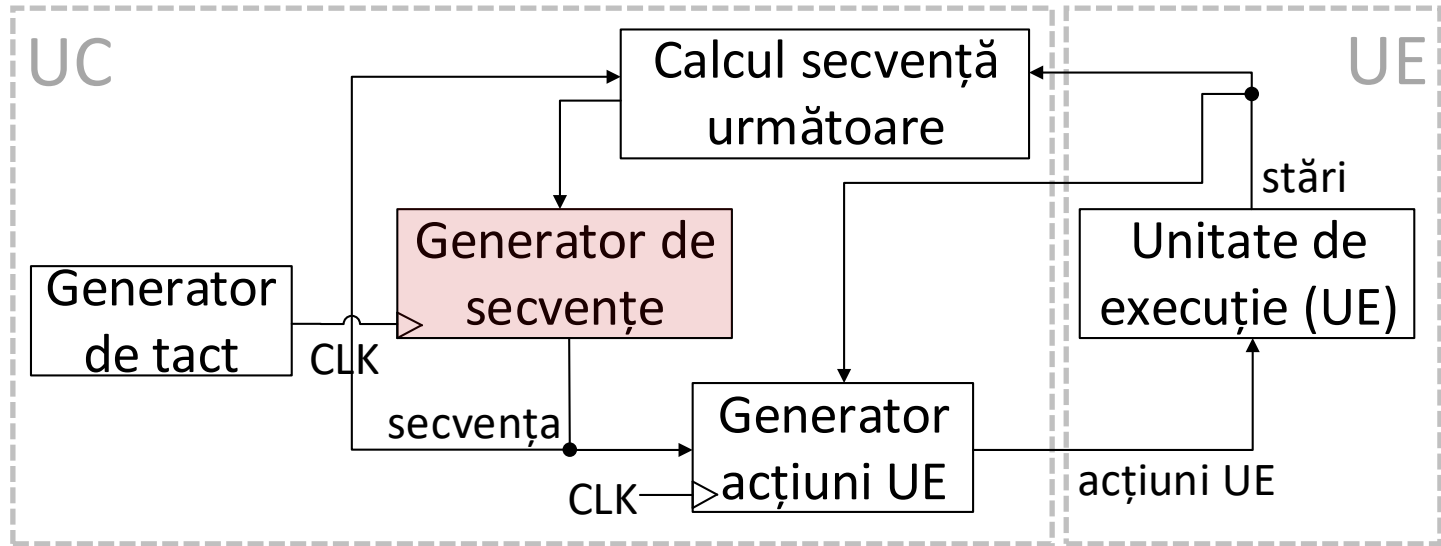
- Conține: registre, numărătoare, bistabile și CLC.

- **Unitatea de comandă (UC):**

- Implementează următoarele elemente:
      - un secvențiator de acțiuni pentru UE;
      - comportamentul prin tranziția între stări interne;
      - întreruperi de secvențe de procesare prin salt;
      - bucle de așteptare.

Sisteme secvențiale sincrone

Structura

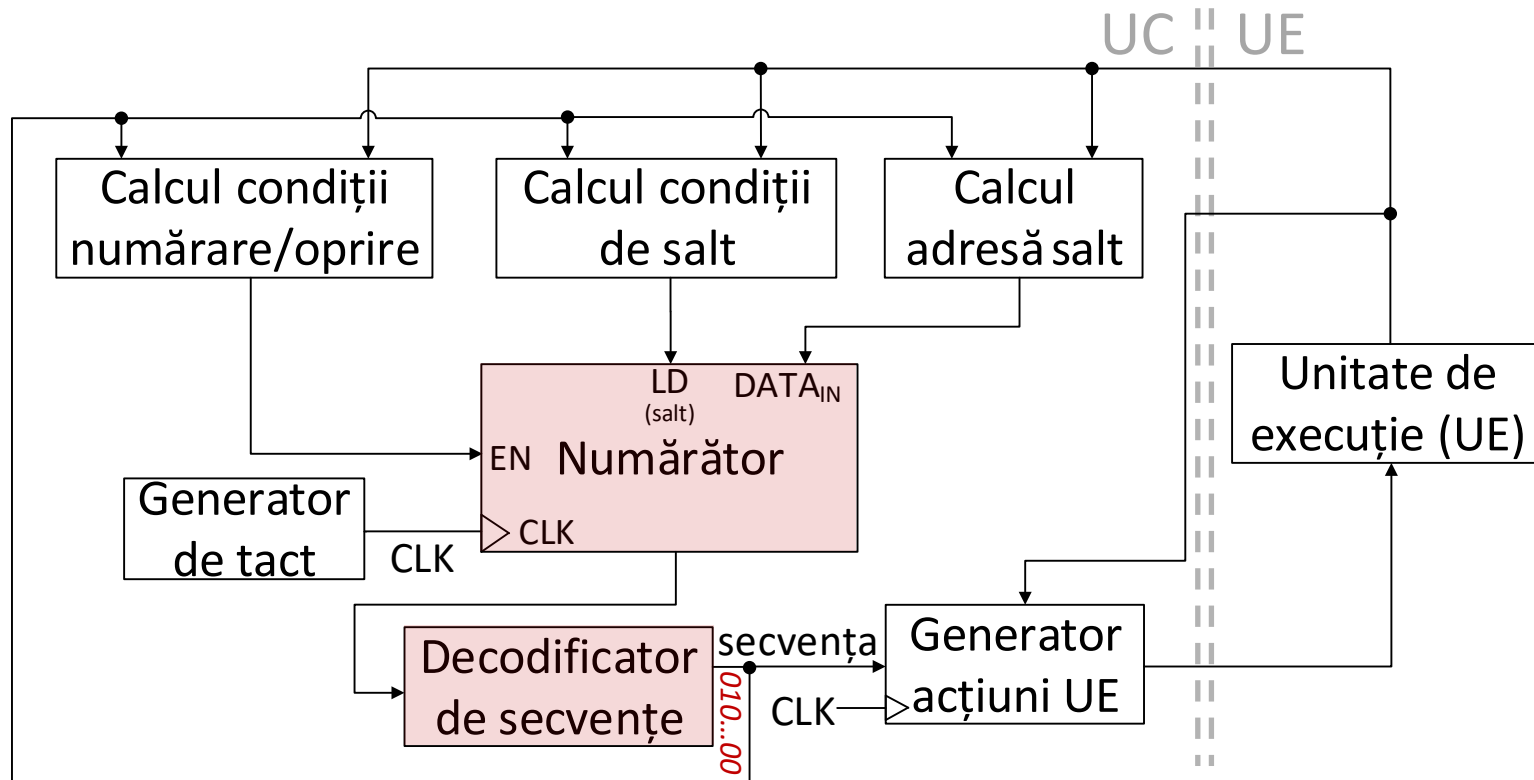
- Generatorul de secvențe:
  - Implementare cablată => UC cablată;
  - Implementare microprogramată => UC microprogramată.

Sisteme secvențiale sincrone

Unitatea de Comandă – Proiectarea cablată

Varianta 1

- Generatorul de secvențe este realizat cu un **numărător programabil** care poate să numere, să se oprească sau să încarce o nouă valoare (adresă).
- Ieșirile număratorului sunt decodificate cu un **decodicator de secvențe** => *secvența* din care se generează un set de *acțiuni* dirijate pentru UE.

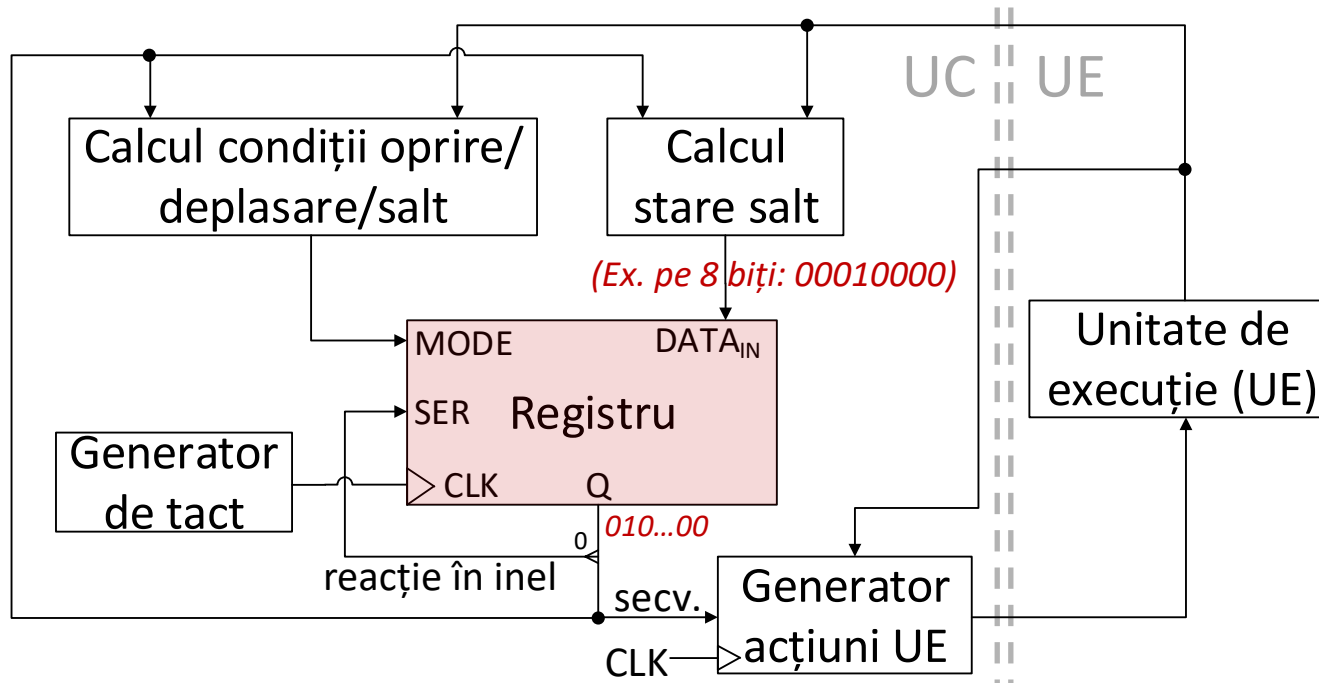

Sisteme secvențiale sincrone

Unitatea de Comandă – Proiectarea cablată

Varianta 2

- Generatorul de secvențe este realizat cu un **registru de deplasare combinat** ce conține întotdeauna doar un bit de 1. Starea e dată de poziția bitului care indică direct *secvența* din care se generează un set de *acțiuni* dirijate pentru UE.
- starea următoare = deplasare cu 1 poziție a bitului 1; saltul = încărcare paralelă a unei stări care conține un bit cu valoarea logică 1, restul fiind 0.

Sisteme secvențiale sincrone

Unitatea de Comandă – Proiectarea cablată

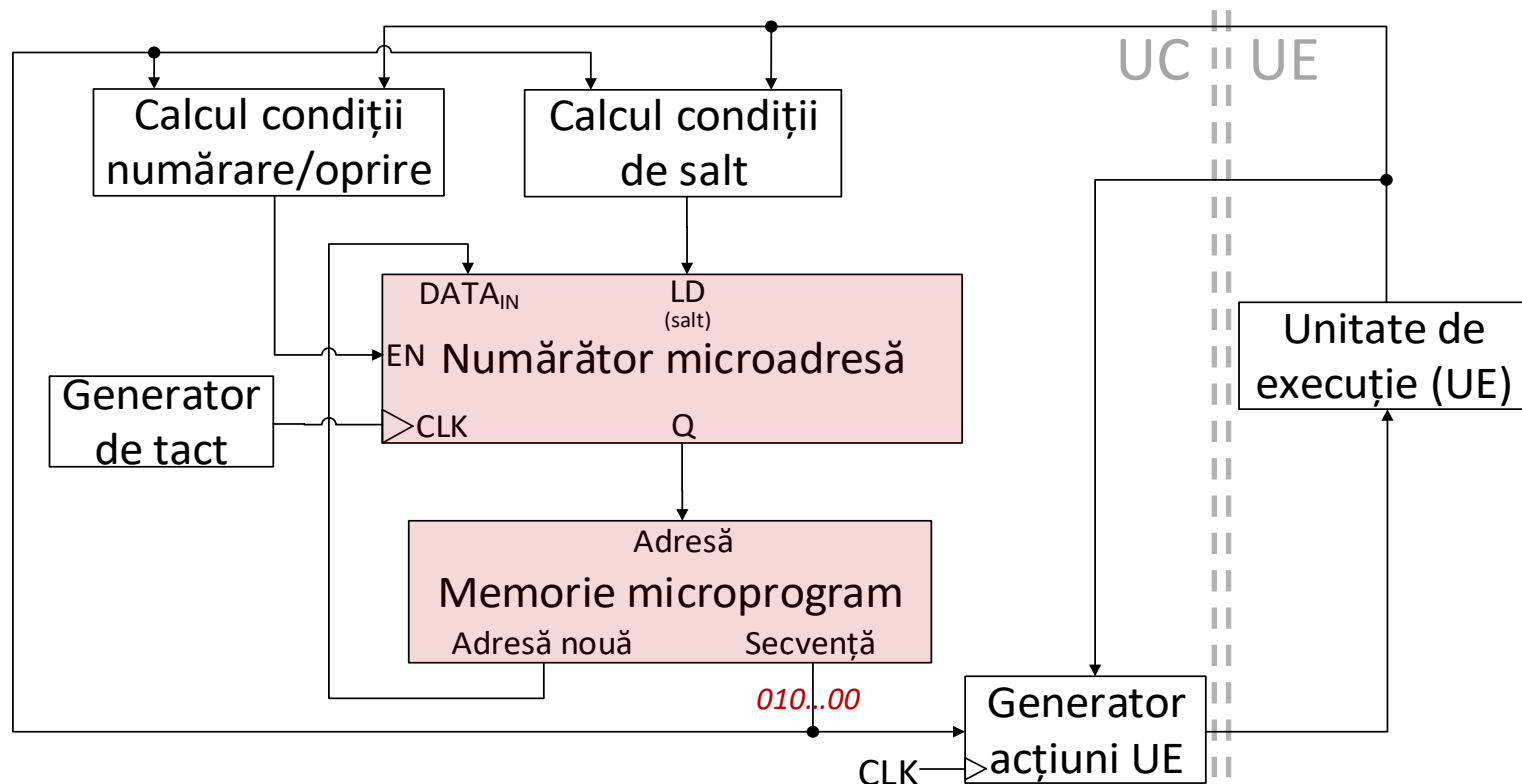
Dezavantaj: Orice modificare a funcționării => **modificare a cablajului.**

Sisteme secvențiale sincrone

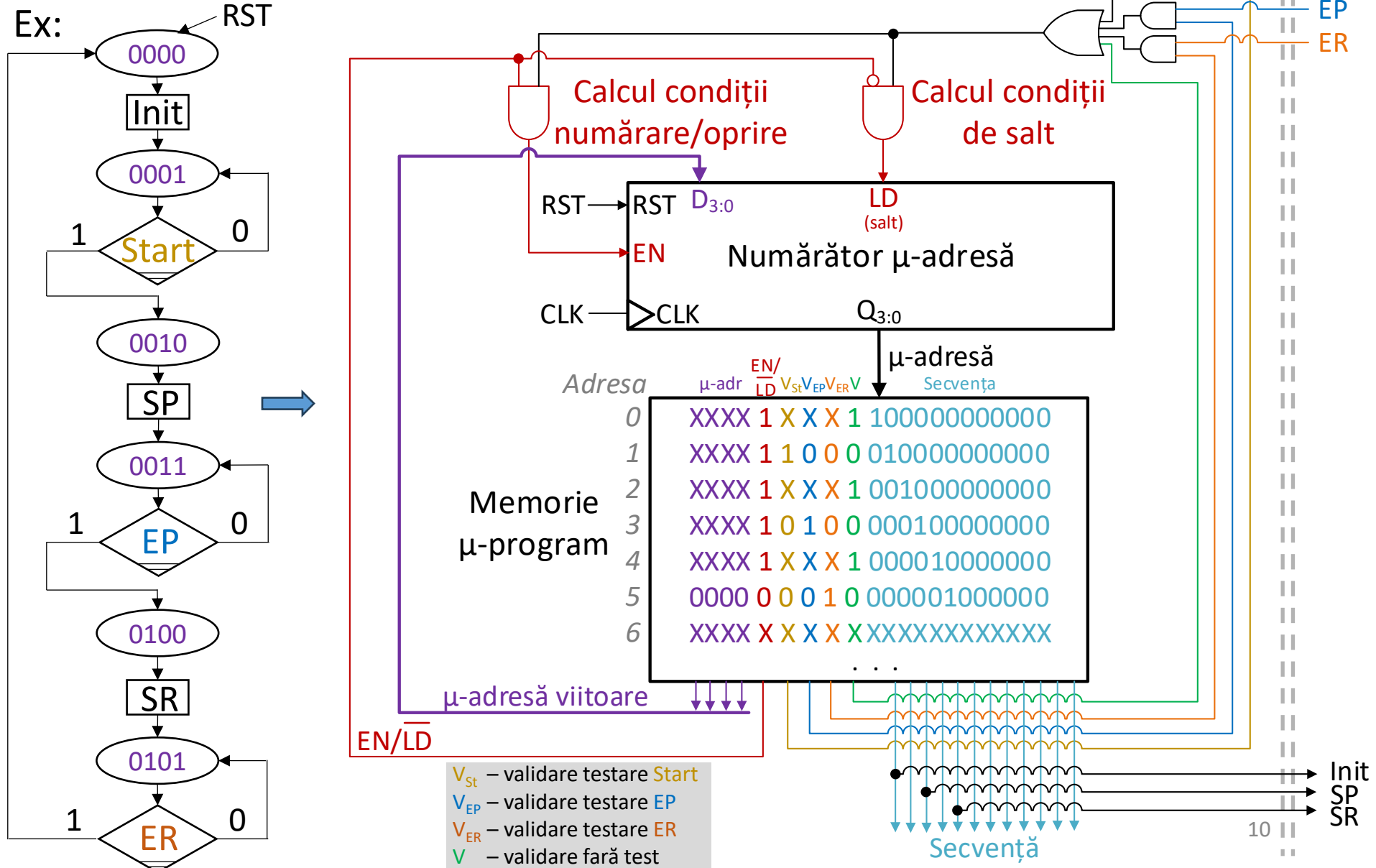
Unitatea de Comandă – Proiectarea microprogramată

- Generatorul de secvențe păstrează aceeași funcționalitate ca la varianta cablată.
- Se poate defini/schimba în microprogram fiecare secvență (**avantaj**).

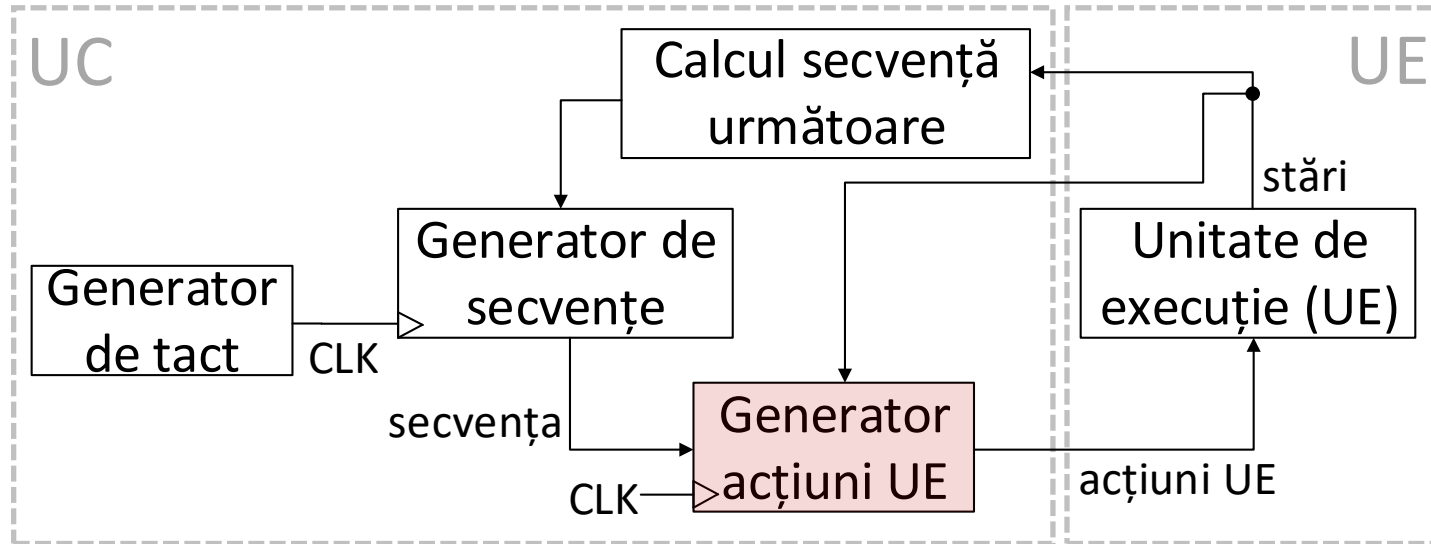
Sisteme secvențiale sincrone

Unitatea de Comandă – Proiectarea microprogramată

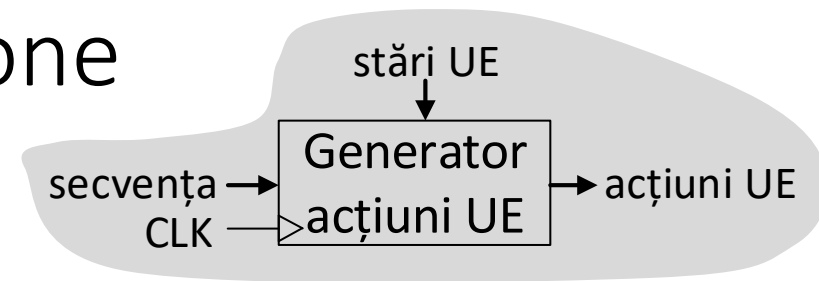
Sisteme secvențiale sincrone

Generatorul de acțiuni

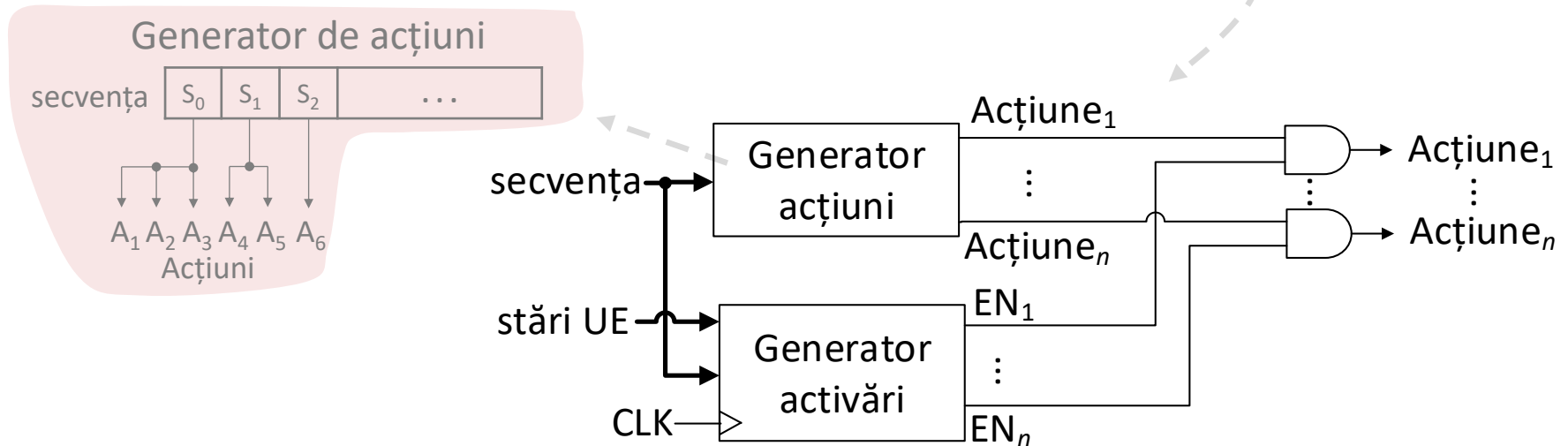
Sisteme secvențiale sincrone

Generatorul de acțiuni

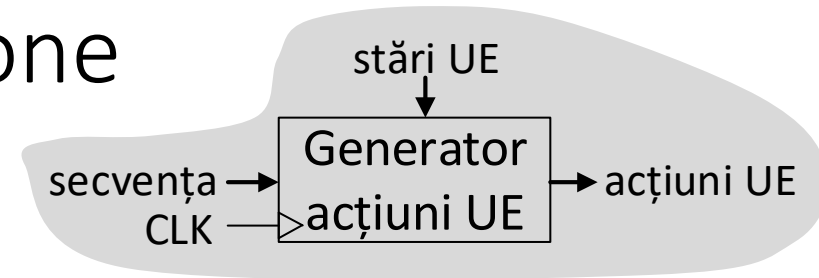
Semnalele de activare

- Semnalele de ieșire se modifică în funcție de intrări și sunt prevăzute cu semnale de activare (enable) proprii.
- Semnalele de activare dau tempoul acțiunilor.

Sisteme secvențiale sincrone

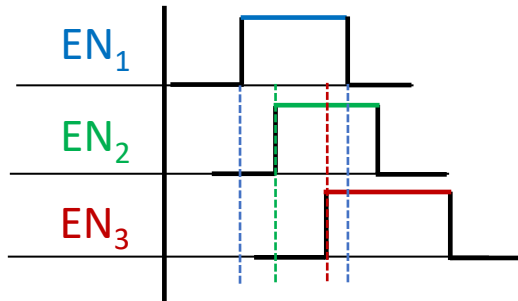
Generatorul de acțiuni

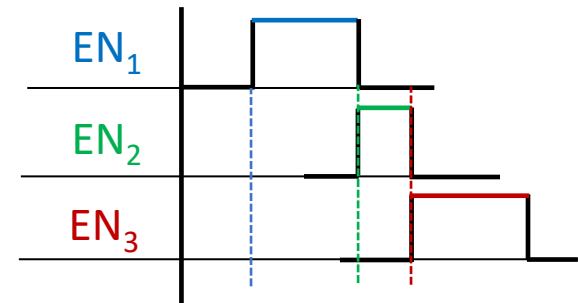
Semnalele de activare

- Prin semnalele de activare se impune succesiunea temporală a acțiunilor ce urmează a fi întreprinse în cadrul unei secvențe.
- Exemple de succesiuni în funcție de semnalele de activare generate:

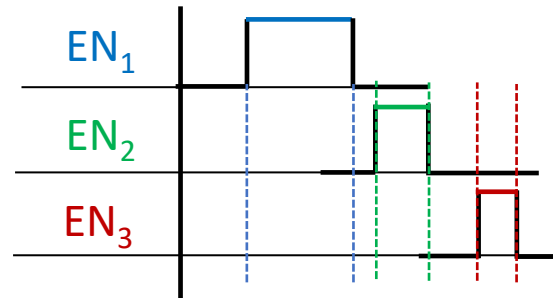
Acțiuni suprapuse

Acțiuni adiacente

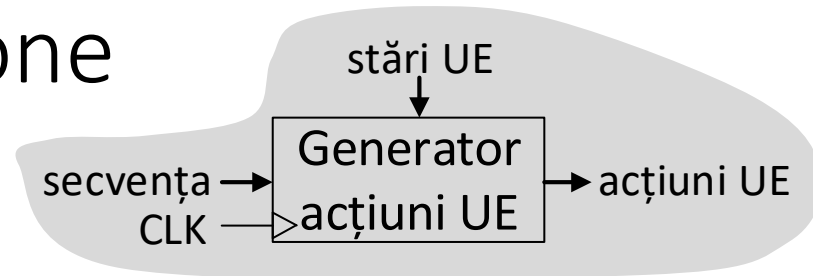

Acțiuni neadiacente

Sisteme secvențiale sincrone

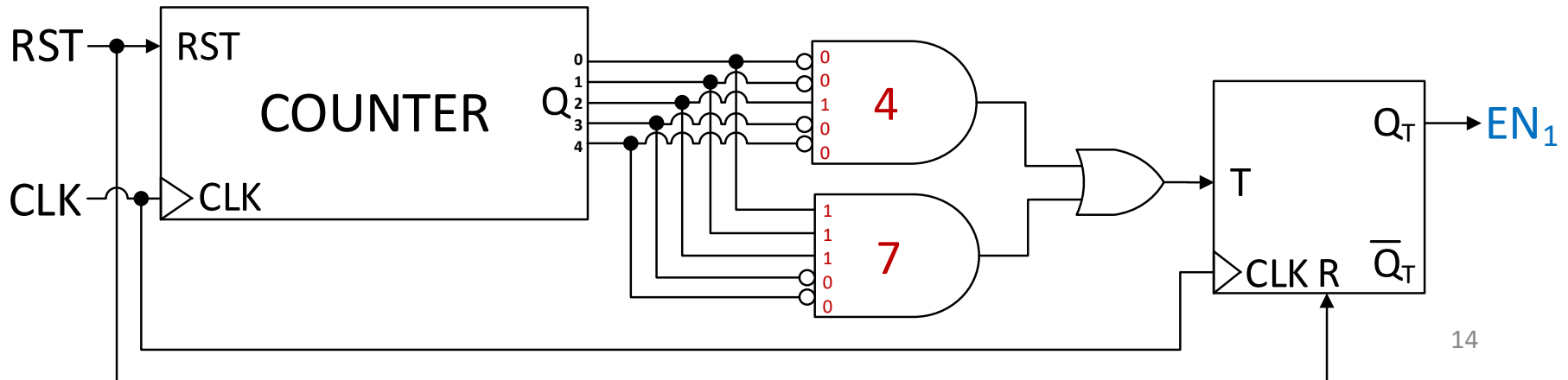
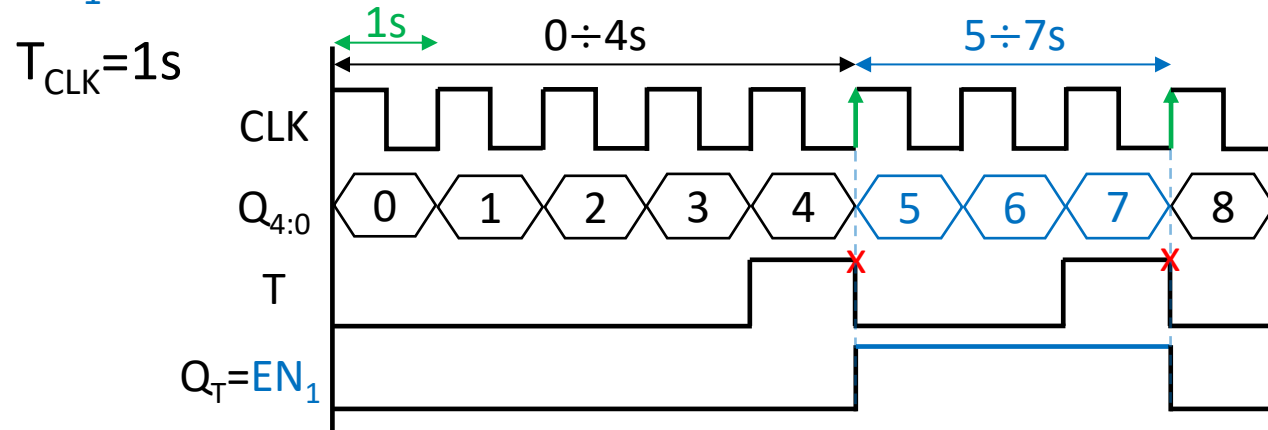
Generatorul de acțiuni

Semnalele de activare – temporizare

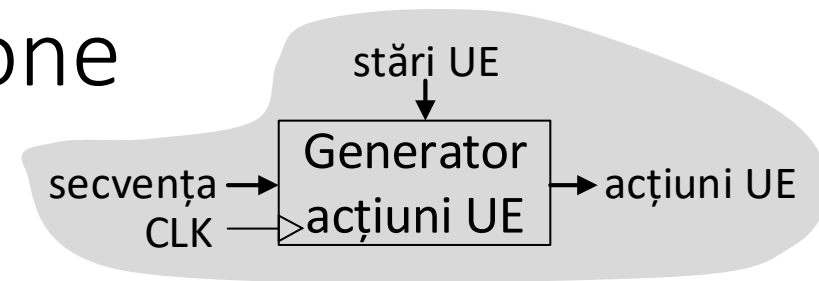
- Se pot folosi numărătoare pentru generarea semnalelor de activare.

Ex: EN_1 – se activează în intervalul 5÷7 sec

Sisteme secvențiale sincrone

Generatorul de acțiuni

- Acțiunile UE se generează folosind secvența curentă și semnale externe (de *feedback*) de la UE.
- Acțiunile UE sunt comenzi către elementele componente din UE, iar semnalele de activare EN_i asociate dirijează în timp acțiunile întreprinse.
- Funcțiile de comandă se introduc într-un tabel care conține:
  - Numele elementului;
  - Tipul elementului fizic;
  - Intrările elementului;
  - Modul de comandă a intrărilor;
  - Expresia logică pentru fiecare intrare.

Sisteme secvențiale sincrone

Hazardul

Definiție: Hazardul reprezintă apariția unei modificări nedorite în stările sistemului secvențial sincron.

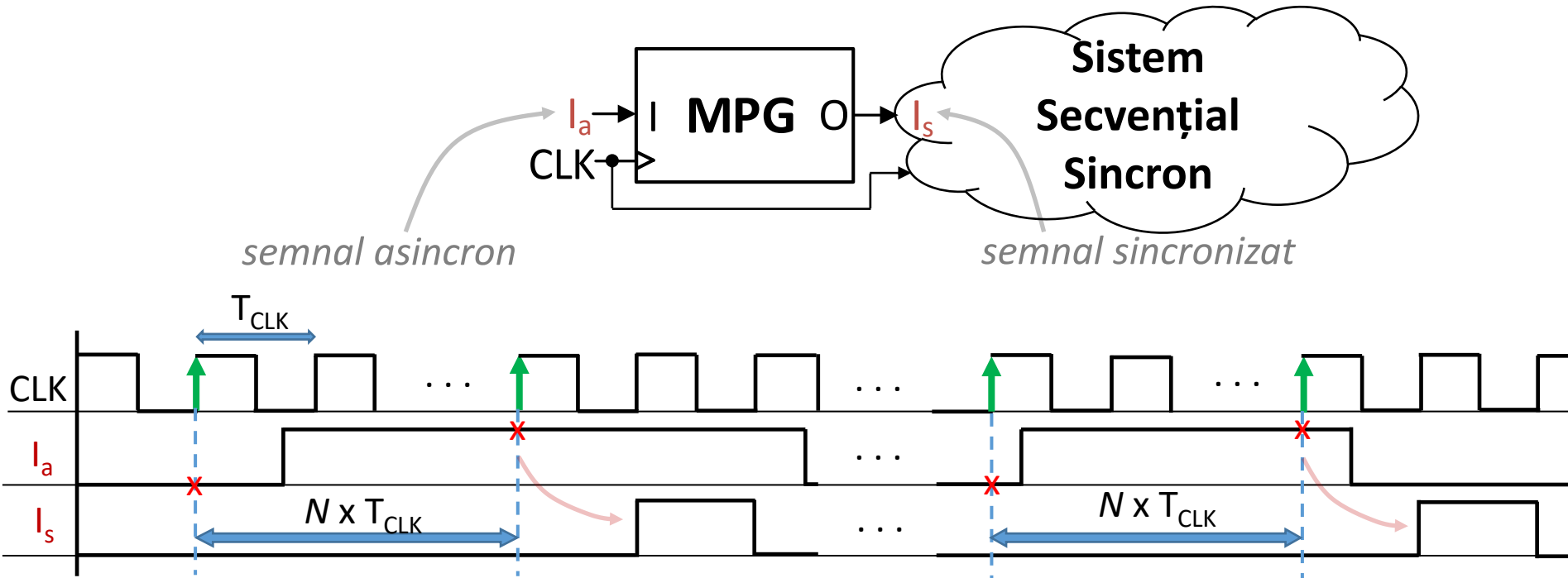
- Tipuri de hazard:
  - **Static:** datorat nesincronizării semnalelor propagate pe căi diferite.
  - **Dinamic:** datorat intrărilor asincrone cu efect la momente de timp necontrolate.
- Manifestare: comutări fără semnificație logică.
- Alte cauze:
  - semnale parazite la funcțiile de comandă;
  - nerespectarea parametrilor electrici;
  - impulsuri de comandă cu perioadă insuficientă.

Sisteme secvențiale sincrone

Hazardul

- Soluții de evitare:
  - Sincronizarea intrărilor asincrone** cu elemente de sincronizare (ex: Mono Pulse Generator – **MPG**):

Obs: Sesizarea succesiunii $0 \rightarrow 1$ pe I_a între 2 eșantionări generează un impuls de o perioadă T_{CLK} pe I_s ; N = numărul de perioade T_{CLK} între 2 eșantionări.

Sisteme secvențiale sincrone

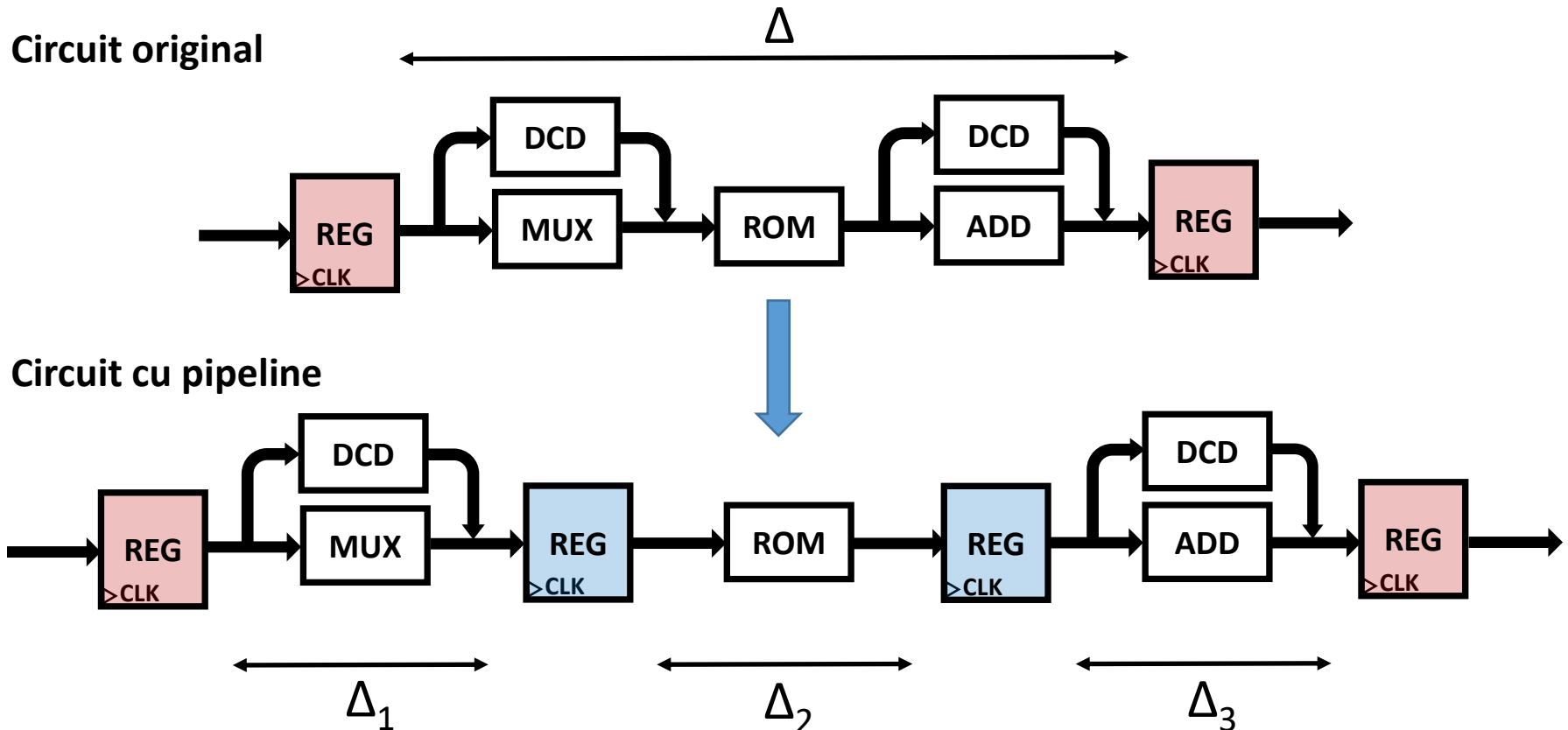
Hazardul

- Soluții de evitare: (*continuare*)
  - Logică de **autoinițializare** (la pornire) și **autocorecție** a stărilor;
  - Reducerea numărului de niveluri logice combinaționale (căilor de propagare) prin **tehnici de pipeline** (intercalare de bistabile/registre) atunci când se dorește obținerea unei frecvențe de lucru ridicate.

Sisteme secvențiale sincrone

Hazardul

- Soluții de evitare: (*continua*)
  - Exemplu pentru **pipeline**: se intercalează **registre** între nivelele de logică combinațională.

$\max(\Delta_1, \Delta_2, \Delta_3) < \Delta \Rightarrow$ scade $T_{CLK} \Leftrightarrow$ **frecvența se menține ridicată**

Sisteme secvențiale sincrone

Surse de perturbație

- Natura perturbațiilor: electrică, magnetică, electromagnetică.
1. Perturbațiile mediului înconjurător:
    - ✓ Se elimină cu ecranare (perturbații electrice, magnetice) sau filtre de rețea (perturbații electromagnetice);
  2. Perturbațiile sursei de alimentare:
    - Zgomote pe liniile de masă => curenți paraziți => tensiuni parazite => impulsuri false pe intrări => comportament / ieșiri neprevăzute ale circuitului;
    - Variații de curent continuu la tranziția între stări;
    - ✓ Se elimină cu condensatoare de înaltă și joasă frecvență și inductanțe care elimină oscilațiile de curent la cuplare/decuplare.
  3. Diafonia – fenomen de cuplaj electromagnetic (transmisie-recepție radio) între fire paralele (se comportă ca antene slabe) care produce semnale parazite:
    - ✓ Se elimină cu trasee (fire) de masă între linii.

Sisteme secvențiale sincrone

Surse de perturbație

4. Propagarea și reflexiile pe liniile de transmisie:

- Impedanța (rezistența) caracteristică a unei linii de transmisie trebuie însoțită de o rezistență cel puțin egală la capetele liniei pentru a evita reflexiile. Dacă apar, reflexiile se suprapun peste semnalul transmis pe linie;
- Reflexii pot să apară pe liniile lungi în care timpul de propagare a semnalului crește;
- ✓ Se elimină prin utilizarea unor linii de lungime adecvată și utilizarea de rezistențe corespunzătoare la capetele liniilor.